

METODA ELIMINACJI GAUSSA

LABORATORIUM NR.6

JAKUB MROCZKOWSKI

GR.9

NR. INDEKSU 304336

1. Temat zajęć

Celem laboratorium numer 6 było ukazanie jak uwarunkowanie układu wpływa na numeryczną poprawność eliminacji Gaussa za pomocą macierzy Hilberta oraz sposób w jaki można wykorzystać eliminację Gaussa do podstawowych problemów fizycznych w tym przypadku do rozwiązania i ukazania rozkładu temperatury w pręcie.

2. Metody

Do wykonania laboratorium potrzebna była wiedza z zakresu metody eliminacji Gaussa. Mianowicie na początku należy zapisać układ równań w postaci macierzowej $A \cdot x = b$, gdzie A to macierz układu równań, x to wektor niewiadomych, a b to wektor prawych stron układu równań. Dzięki metodzie różnic skończonych, która w skrócie polega na przybliżeniu pochodnej funkcji poprzez skończone różnice możemy przejść z równania różniczkowego do dużego układu liniowych równań algebraicznych.

3. Zadania

Zadanie polegające na wyznaczeniu rozkładu temperatury w pręcie. Wymagało zastosowania metody różnic skończonych, a wszystkie potrzebne zależności zostały podane w instrukcji laboratorium, gdzie ostateczna postać naszego równania wyglądała następująco $K \cdot T = F$, gdzie K to macierz współczynników, T to wektor, w którym zapisane są uzyskane

temperatury, czyli rozwiązania , a F to wektor prawych stron, do którego uzupełnienia potrzebny był wyprowadzony wzór.

Zadanie z macierzą Hilberta polegało na odpowiednim zapisaniu macierzy NxN i uzupełnieniu odpowiednimi wartościami miejsc w tejże macierzy, po czym skorzystaniu z funkcji Gauss.

4. Kod wraz z opisem , zadanie numer 1:

```
void HilbertMatrix(int N , double **H);
void displayMatrix(int N , double **H);
void computeVec(int N, double **H , double *b);
void plotVec(int N , double *v);

void main()
{
    int N; Liczba równań oraz wymiar macierzy Hilberta
    printf("Proszę podać wartość N:");
    scanf("%d" , &N);
    double **H;
    double *x;
    double *b;

    x = (double*)malloc(N*sizeof(double)); Dynamiczna alokacja
    wektora x, czyli szukanego rozwiązania oraz wektora b, czyli
    wektora prawych stron oraz H, czyli tablicy na macierz
    Hilberta.
    b = (double*)malloc(N*sizeof(double));

    H = (double**)malloc(N*sizeof(double*));
    for(int i=0; i <N ; i++)
        H[i] = (double*)malloc(N*sizeof(double));
    HilbertMatrix(N,H); Używając po kolei stworzonych funkcji
    tworzę macierz Hilberta, wyświetlam ją, obliczam wektor prawych
    stron, rozwiązuję równanie  $H \cdot x = b$  za pomocą funkcji gauss,
    zaczerpniętej ze strony naszych zajęć, oraz wyświetlam
    rozwiązanie.
    displayMatrix(N,H);
    computeVec(N,H,b);
    plotVec(N,b);
    gauss(N,H,x,b);
    printf("\n\n\n");
    plotVec(N,x);

    system("PAUSE");
}
```

`void HilbertMatrix(int N , double **H)` Funkcja stworzona na potrzeby uzupełnienia w odpowiedni sposób macierzy oraz oczywiście jej stworzenia

```
{
    for(int i = 0 ; i <N ; i++)    Podwójna pętla służąca do
    zapisu wartości do poszczególnych komórek tablicy
    {
        for(int j=0 ; j <N ; j++)
        {
            H[i][j] = 1.0/(j+i+1.0);
        }
    }
}
```

`void displayMatrix(int N , double **H)`

```
{
    printf("Macierz Hilberta:\n");    Funkcja displayMatrix
    służąca do wyświetlenia macierzy Hilberta.
    for(int i= 0 ; i <N ; i++)
    {
        for(int j = 0 ; j <N; j++)
        {
            printf("%lf " , H[i][j]);
        }
        printf("\n");
    }
}
```

`void computeVec(int N, double **H , double *b)` Funkcja computeVec służąca do obliczenia wektora prawych stron, zapisanego odpowiednim wzorem.

```
{
    for(int i = 0 ; i <N ; i++)
    {
        double s = 0.0;
        for(int j = 0 ; j <N ;j++)
        {
            s = s + H[i][j];
        }
        b[i] = s;
    }
}
```

`void plotVec(int N , double *v)`

```
{
    for(int i= 0; i <N ;i++)    Funkcja drukująca na ekran
    zadeklarowany wektor.
    {
        printf("%lf\n " , v[i]);
    }
}
```

```

    }
}

```

Kod do zadania numer 2 oraz 3:

```

void computeMatrix(int N , double **K);
void displayMatrix(int N , double **K);
void computeVector(int N, double *F, double *x);
void displayVector(int N , double *F);

void main()

{
    FILE* fp;
    int N;
    printf("Proszę podać wartość N:");
    scanf("%d", &N);
    double h= 1.0/N; N to zadeklarowana ilość odcinków na
    jakie chcemy podzielić funkcję, h to odległość
    pomiędzy kolejnymi punktami.
    double **K;
    double *T;
    double *F;
    double *x;

    K = (double**)malloc((N+1)*sizeof(double)); Deklaruję
    odpowiednio wszystkie potrzebne macierze, macierz K
    zeruje, żeby wpisać tylko pierwszy i ostatni element,
    a 1,2,1 odpowiednio przesunąć.
    for(int i = 0 ; i <=N ; i++)
    K[i] = (double*)malloc((N+1)*sizeof(double));
    for(int i = 0 ; i <=N; i++)
    {
        for(int j = 0 ; j<=N ; j++)
        {
            K[i][j] =0;
        }
    }
    F = (double*)malloc((N+1)*sizeof(double));
    x = (double*)malloc((N+1)*sizeof(double));
    T = (double*)malloc((N+1)*sizeof(double));

    for(int i = 0 ; i <=N; i++)

    {
        x[i]=h*i; Dzięki tej operacji oblicze kolejne x,
        które zapisałem w wektorze, odpowiednio przesuwając
        się o wartość h, czyli odległość pomiędzy każdym z
        punktów.
    }
}

```

`computeMatrix(N,K);` Aplikuję funkcję tworzącą macierz współczynników.

`displayMatrix(N,K);`

`computeVector(N,F,x);` Obliczam wektor prawych stron.

`displayVector(N,F);`

`printf("\n\n\n");`

`gauss((N+1),K,T,F);` Korzystając z funkcji `gauss`, obliczam moje rozwiązanie, czyli temperatury pamiętając, że liczba równań to $N+1$, do czego odnosiłem się już wcześniej zaczynając odpowiednio pętlę od 1 i kończąc włącznie z N .

`displayVector(N,T);`

`fp = fopen("mojewyn.txt", "w");`

`for(int i = 0 ; i <=N; i++)`

`{`

`fprintf(fp, "%lf\t\t\t\t%lf\n" , x[i], T[i]);`

`}`

`fclose(fp);`

`free(T);`

Zapisuję potrzebne wyniki oraz uwalniam pamięć z poszczególnych tablic a także zamykam plik do zapisu.

`free(F);`

`free(x);`

`for(int i = 0; i <=N; i++)`

`free(K[i]);`

`free(K);`

`system("PAUSE");`

`}`

`void computeMatrix(int N , double **K)` Funkcja tworząca macierz współczynników K .

`{`

`for(int i = 1 ; i <N ; i++)`

`{`

`K[i][i-1] = 1.0;` Pierwszy element macierzy ma wartość 1 oraz ostatni element macierzy ma wartość 1. Pozostałe wartości wpisuję do macierzy K odpowiednio przesuwając w iteracja wartości 1, -2, 1.

`K[i][i] = -2.0;`

`K[i][i+1] = 1.0;`

`}`

`K[0][0] = 1.0;`

`K[N][N] = 1.0;`

`}`

`void displayMatrix(int N , double **K)`

`{`

`for(int i = 0 ; i <=N; i++)`

`{`

`for(int j = 0 ; j <=N ; j++)` Funkcja wyświetlająca macierz współczynników.

```

        {
            printf("%lf " , K[i][j]);
        }
        printf("\n");
    }
}

```

```
void computeVector(int N, double *F, double *x)
```

```

{
    double h = 1.0/N;
    double l = 58.0;

    for(int i =1;i<N;i++)
    {

```

$F[i] = -10000.0 \cdot \sin(x[i] \cdot 3.14) / l \cdot \text{pow}(h, 2);$ Funkcja computeVector oblicza wektor prawych stron równania. W pętli korzystam z odpowiedniego wzoru podanego na stronie, natomiast pierwszy i ostatni element wektora uzupełniam wartościami podanymi 273K oraz 300K.

```

    }
    F[0]=273.0;
    F[N]=300.0;
}

```

```
void displayVector(int N , double *F)
```

```

{
    for(int i = 0 ; i <=N;i++)

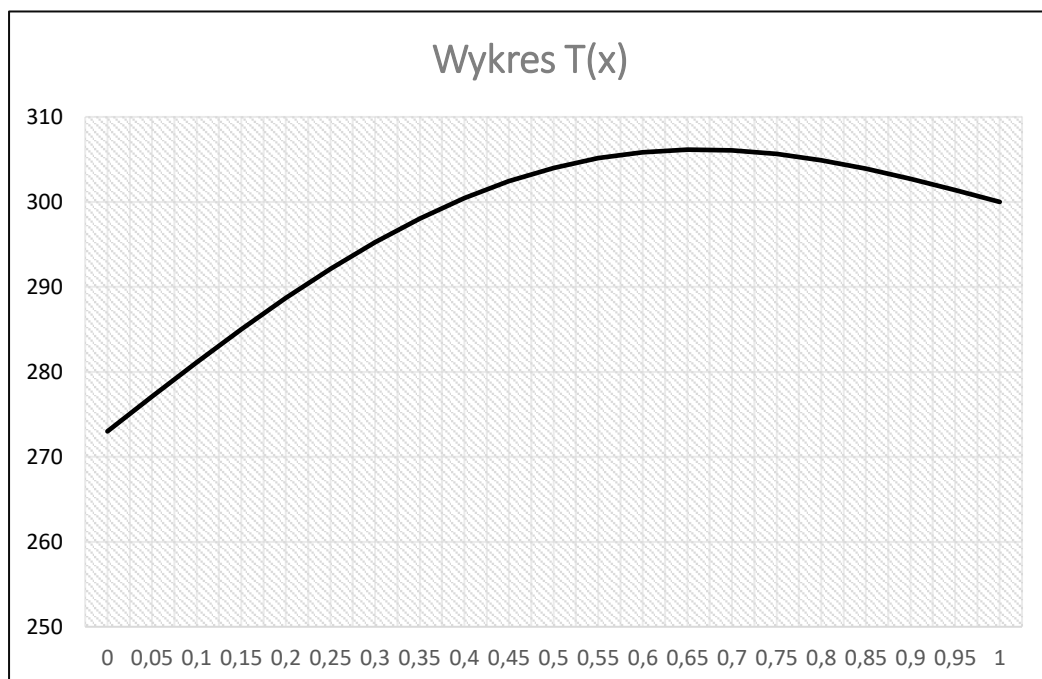
```

Funkcja wyświetlająca wektor prawych stron równania.

```

    {
        printf("%lf\n" , F[i]);
    }
}

```


Kolejnym etapem zadania było stworzenie wykresu temperatury dla $N = 20$ od x i sprawdzenie, czy wykres wyszedł faktycznie podobny do podanego w instrukcji patrząc na uzyskany wykres jest on bardzo zbliżony niestety nie mogłem stworzyć go w kodzie, ponieważ funkcja `scale` nie chciała zostać wykryta w pobranej bibliotece `winbgi2`.

5. Podsumowanie

Podczas wykonaniu laboratorium numer 6 poznałem od strony praktycznej wykorzystanie metody eliminacji Gaussa. Z pewnością nauczyłem się w jaki sposób należy w programie zapisywać macierze i wektory za pomocą tablic i przede wszystkim w jaki sposób wykorzystać je do użycia funkcji `gauss`. Wyniki z wykresu pokryły się co wnioskując sugeruje o poprawności kodu, i możliwości testowania programu, dla różnych N . Sprawdzając na przykładzie macierzy Hilberta i równania $Hx=b$ dla N około 20 wyniki były bardzo zbliżone, a dokładność była zachowana, przy wzrastających N dokładność obliczeń metodą Gaussa drastycznie malała.